

Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях

A petri dish containing a bacterial culture with various colonies is shown on the left. On the right, a hand wearing a white nitrile glove is visible, suggesting a laboratory setting. The background is dark with a blue-green gradient.

Три виконанні робіт в лабораторії на працюючих можуть впливати небезпечні та шкідливі виробничі фактори:

-біологічні (мікроорганізми: бактерії, віруси, рикетсії, спірохети, хламідії, гриби; гельмінти, найпростіші та ін., а також продукти їх життєдіяльності; макроорганізми: тварини, людина і продукти їх життєдіяльності; культури клітин і тканин, генетичні фрагменти, діагностичні препарати, тощо);

-хімічні (реактиви, дезінфекційні засоби, канцерогенні, подразнюючі, сенсibiliзуючі, мутагенні, алергенні та інші речовини);

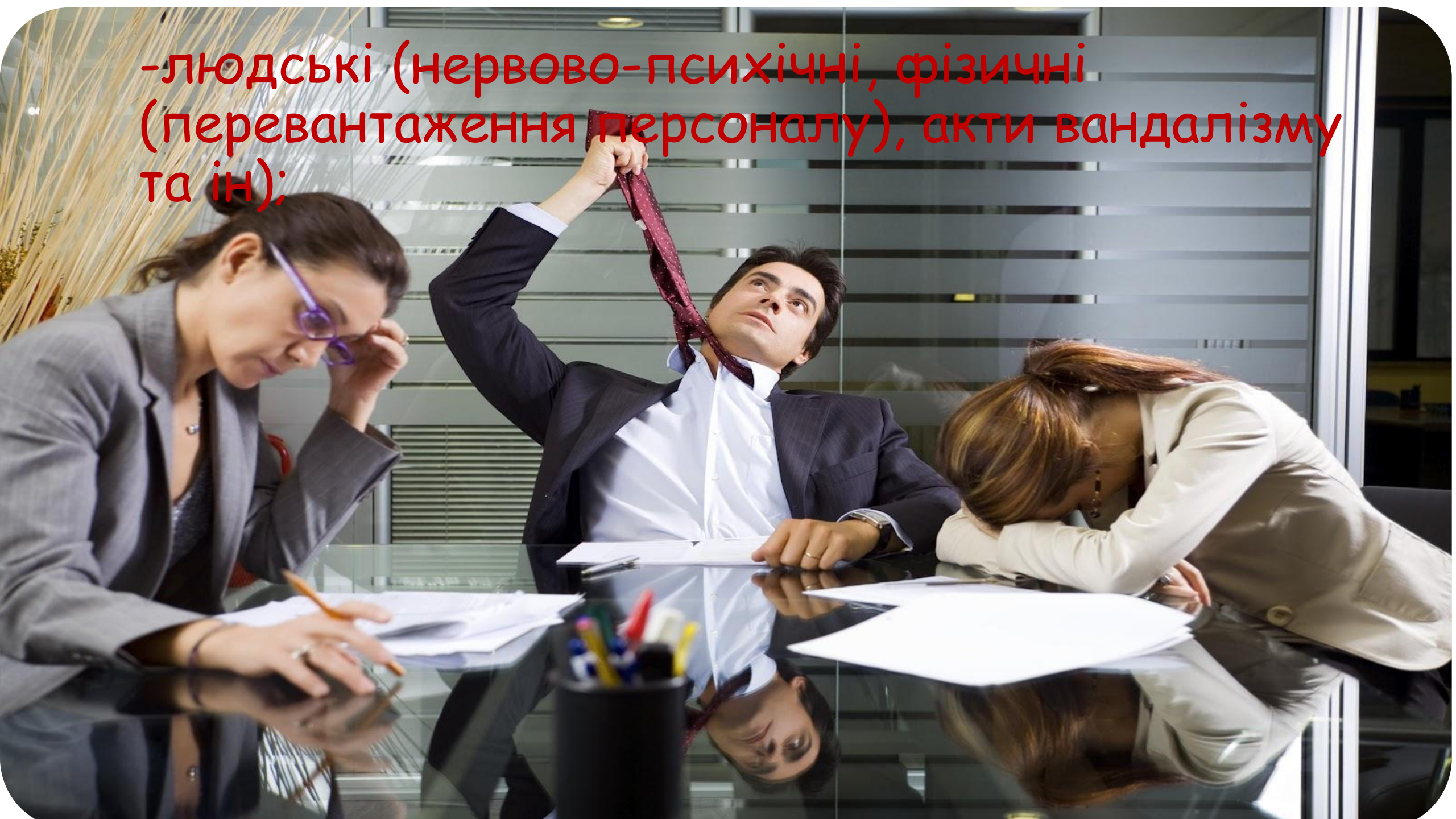
-механічні: виробниче обладнання (обладнання, що працює під тиском, центрифуги, лабораторне скло, ріжучий, колючий інструментарій, гострі краї, задирки та ін.);

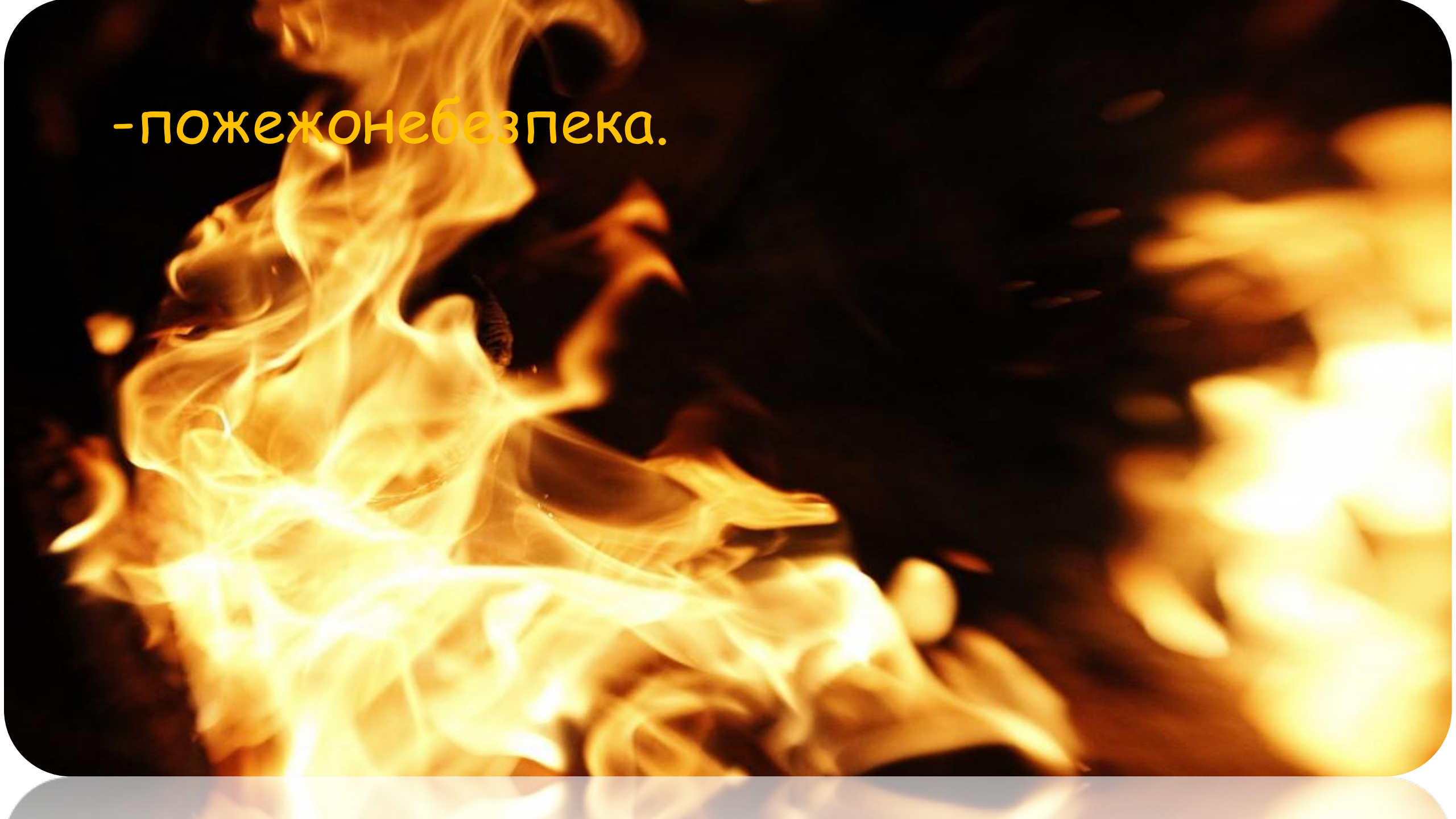
PRESSURE

-фізичні (електричний струм, ультрафіолетове, електромагнітне випромінювання, недостатня освітленість, відхилення вологості і температури робочої зони від встановлених норм, підвищена (занижена) рухомість повітря, підвищений вміст шкідливих речовин у повітрі робочої зони, підвищений шум, гаряча вода та пара);

-людські (нервово-психічні, фізичні (перевантаження персоналу), акти вандалізму та ін);

-пожежонебезпека.

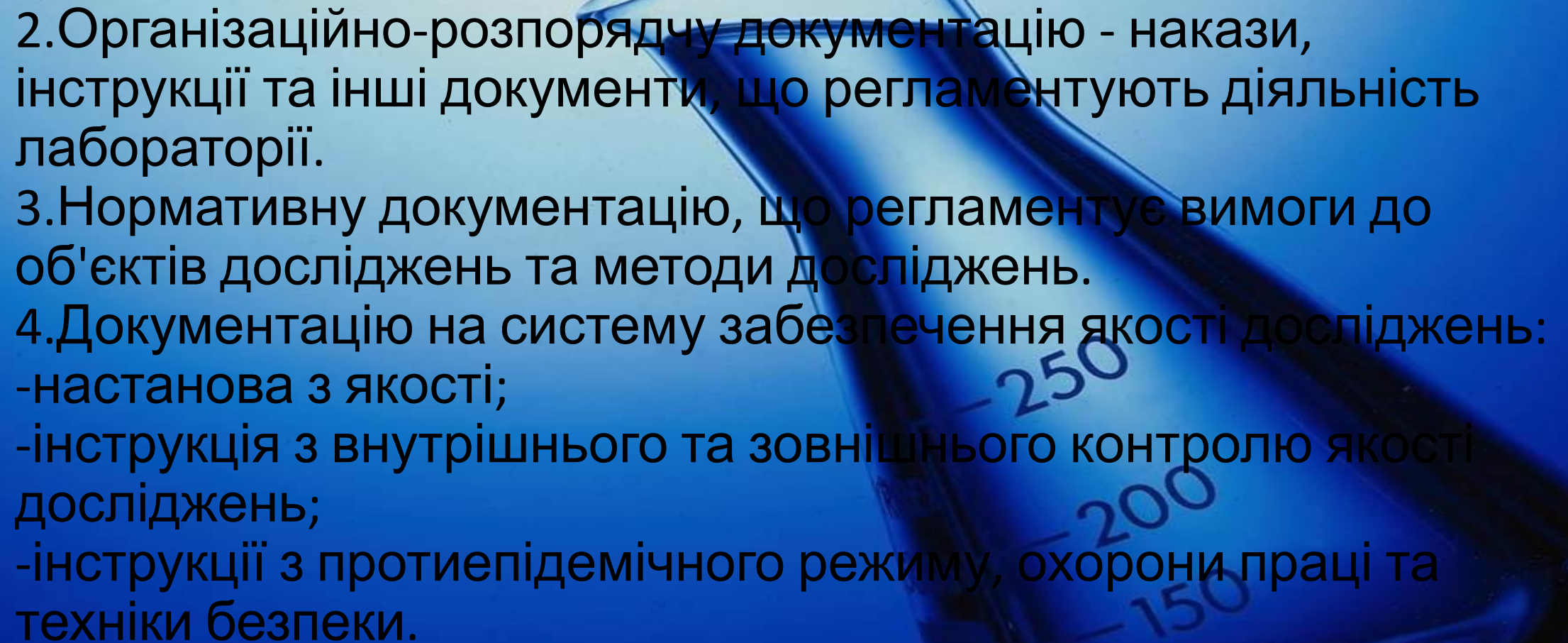

Документація Лабораторія повинна мати:

Документацію щодо лабораторії:

- Положення про лабораторію, затверджене керівником установи;
- Паспорт лабораторії, затверджений керівником установи;
- Дозвіл на роботу зі збудниками відповідних груп небезпеки;
- Свідоцтво(а) про акредитацію.

-
2. Організаційно-розпорядчу документацію - накази, інструкції та інші документи, що регламентують діяльність лабораторії.
3. Нормативну документацію, що регламентує вимоги до об'єктів досліджень та методи досліджень.
4. Документацію на систему забезпечення якості досліджень:
- настанова з якості;
 - інструкція з внутрішнього та зовнішнього контролю якості досліджень;
 - інструкції з протиепідемічного режиму, охорони праці та техніки безпеки.

5. Документи на обладнання та засоби вимірювальної техніки:

- реєстраційні документи на обладнання (журнал, картки та ін);

- паспорт на кожну одиницю обладнання та засобів вимірювальної техніки;

- графіки та посвідчення перевірок засобів вимірювальної техніки (можуть знаходитись у метролога).

6.Документацію щодо персоналу лабораторії:

- посадові інструкції;

- документи з питань підвищення кваліфікації та атестації персоналу (свідоцтва, атестати та ін.);

- дані щодо імунізації працівників;

- журнали реєстрації інструктажів з питань біологічної безпеки (протиепідемічного режиму), безпеки праці та пожежної безпеки.

- журнал реєстрації аварій.

7.Первинну облікову та звітну документацію.

Лабораторії, в яких проводять роботу з БПА, повинні мати такий основний набір приміщень:

"заразна" зона:

- приміщення для забору проб;
- приміщення для прийому, реєстрації матеріалу і видачі результатів досліджень;
- боксовані приміщення або приміщення, оснащені боксами біологічної безпеки;
- бокси для проведення санітарно-бактеріологічних досліджень;
- кімната для обробки і первинного посіву біологічного матеріалу (посівна);
- робочі кімнати (боксы) для бактеріологічних, серологічних, вірусологічних, -паразитологічних досліджень;
- кімната для люмінесцентної мікроскопії;
- кімната для проведення зоентомологічних робіт;
- блок для роботи із зараженими тваринами;
- автоклавна для знезараження матеріалу;
- термостатна (може не бути).

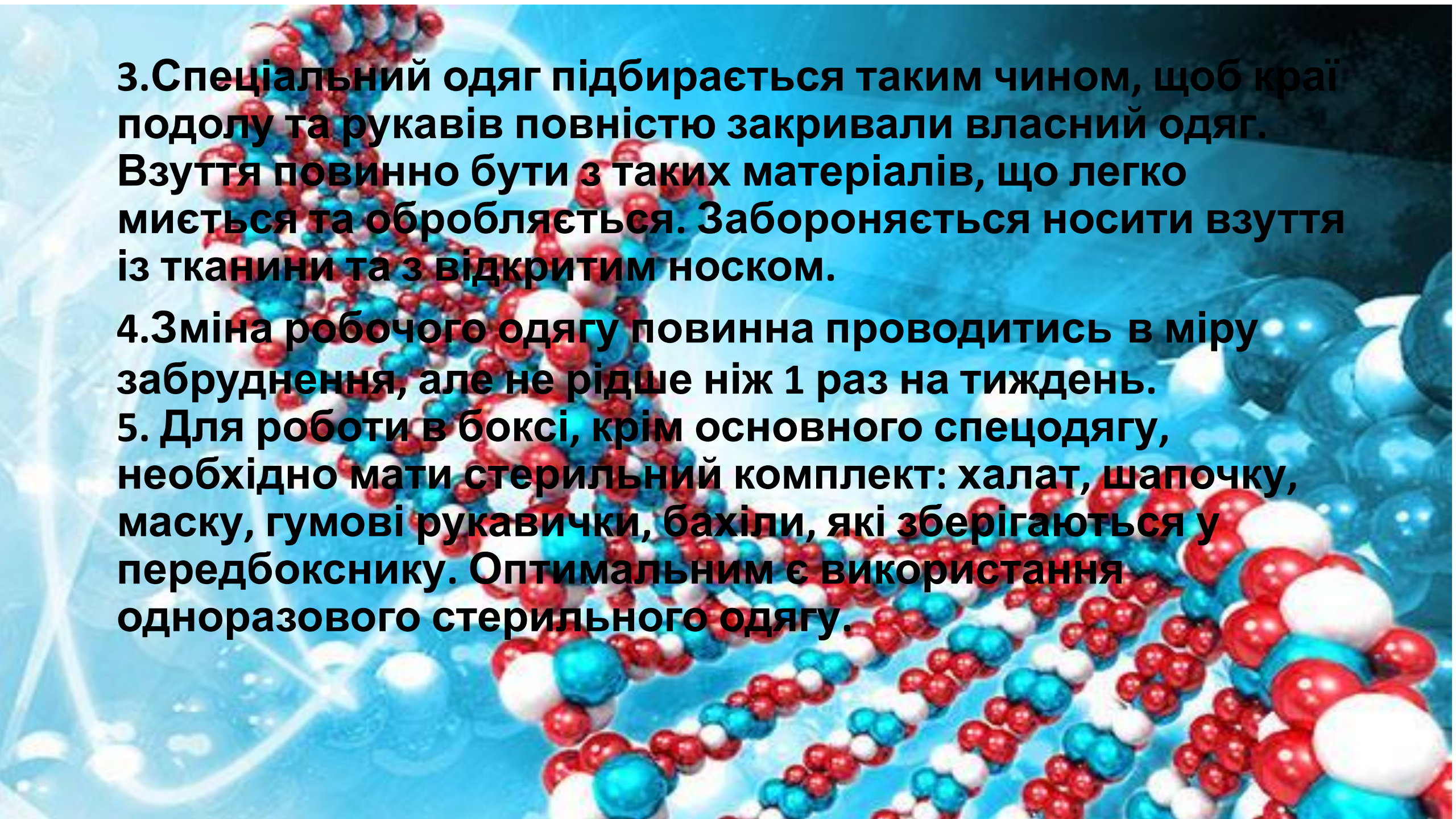
"Чиста" зона:

- кімната (гардероб) для верхнього одягу;
- кімната для надягання робочого одягу;
- приміщення для підготовчих робіт (препараторська, мийна, кімната для приготування поживних середовищ з боксом для розливу середовищ);
- стерилізаційна;
- приміщення з холодильною камерою або холодильниками для зберігання поживних середовищ та діагностичних препаратів;
- кімната для приймання їжі, відпочинку і т.і.;
- кімната для адміністративної роботи, для роботи з літературою;
- кабінет завідуючого;
- душова;
- туалет для персоналу;
- кладові

Вимоги до застосування засобів захисту працюючих

1. Персонал лабораторій забезпечується медичними халатами, піжамами (комбінезонами), шапочками, змінним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту залежно від характеру робіт, що виконуються, згідно діючих галузевих норм.

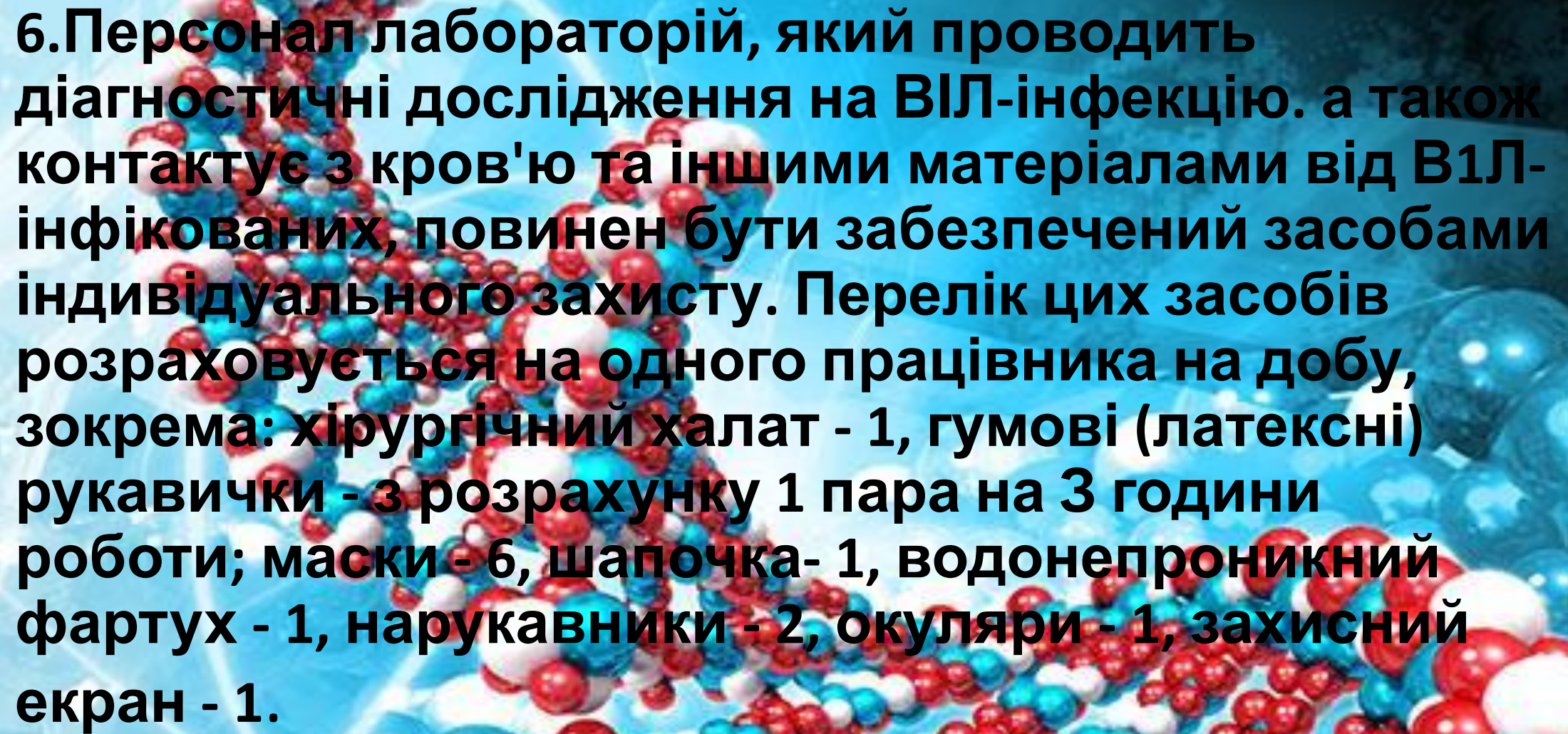
2. Спеціальний одяг, взуття та інші засоби індивідуального захисту повинні відповідати характеру та умовам роботи, забезпечувати безпеку праці, підбиратися індивідуально для кожного працівника, закріплюватися за ним і зберігатися окремо від особистого одягу.

3. Спеціальний одяг підбирається таким чином, щоб краї подолу та рукавів повністю закривали власний одяг. Взуття повинно бути з таких матеріалів, що легко миється та обробляється. Забороняється носити взуття із тканини та з відкритим носком.

4. Зміна робочого одягу повинна проводитись в міру забруднення, але не рідше ніж 1 раз на тиждень.

5. Для роботи в боксі, крім основного спецодягу, необхідно мати стерильний комплект: халат, шапочку, маску, гумові рукавички, бахіли, які зберігаються у передбокснику. Оптимальним є використання одноразового стерильного одягу.

6. Персонал лабораторій, який проводить діагностичні дослідження на ВІЛ-інфекцію. а також контактує з кров'ю та іншими матеріалами від ВІЛ-інфікованих, повинен бути забезпечений засобами індивідуального захисту. Перелік цих засобів розраховується на одного працівника на добу, зокрема: хірургічний халат - 1, гумові (латексні) рукавички - з розрахунку 1 пара на 3 години роботи; маски - 6, шапочка- 1, водонепроникний фартух - 1, нарукавники - 2, окуляри - 1, захисний екран - 1.

A background image showing a dynamic splash of water with many droplets and ripples, set against a light blue gradient. The water is captured in mid-air, creating a sense of movement and freshness.

Забороняється зберігати в лабораторії:

-будь-які речовини без етикеток;

-вибухо- та вогненебезпечні реактиви разом із сильно отруйними;

-спільно або в безпосередній близькості речовини, що можуть впливати одна на одну і викликати, внаслідок хімічної взаємодії, пожежу або вибух (наприклад, азотна кислота і будь-яка --органічна речовина);

-запаси отруйних, сильнодіючих вибухонебезпечних речовин і розчинів на робочих столах.